VÖG VOLAPÜKA.

‚Daniil Morozov': redakan
ä vicifal,
‚shido2308@yahoo.com',
‚Ekaterinburg', ‚Rossija' / Rusän.

Jäfidot soga bevünetik Volapüka.

YELOD	NÜM:	2024	PADS: 97 jü
34[id].	12.	DEKUL.	104.

O Volapükaflens valöpo!

Dönu kritid e nulayel nilikons. Dönu mödikans tiko logons kritidabimi, kel äsva promon, das benovips kösömik pojenöfükons. Bo sümons ad uts, kelis kanoy logön su pad at. Cedob, das i tefons bejäfoti obsik. Nüdug püka valemik ä nolaviko pestuköla vo nezesüdon in vol, kö krigs splodülons, nolav no dareigon, mieds tatik neletons alane ad nükömön, alan nelabon moni ad lelogön kosi Mens proge

diälik tumyela degzülid no äkanons büologön somikosi tefü tim obsik. Spelobsös, das proged kaenik e lanöfik, dö kel ätikons, ovifikumon oyelo!

Nemü redak:

PENETS BEVÜ PENETS.

Fa ‚Frank Roger'; tiäd rigik: ‚Notes Among the Notes',
ini Volapük petradutöl fa ‚Hermann Philipps'. Dil balid.

Büä ögolom lü bed, hiel Karl ägleipom penetabuki e peni oka, äseidom oki leni penamatab, ed älogetom foi ok, nes logön voiko lü seimikos. Äbinos bal timülas ut – ven dom ästilon e lampadil te bal älitükon büri omik –, das ägetom tikamagotis dö poedots. Ömna äpenom te nemödikis vödis u tikamagotis nofümik, ömna setis bal u telis, lunomiko igo disini büfik poedota lölik. Somo äseadom za dü düp lafik, äpenetom bosi, ägolom lü bed, e tü göd sököl ärevidom utosi, keli ipenetom ün soar büik. Ön mod at äprodom vigo anikis poedotis distöfik. Laut poedotas ivedon jäf veütikün omik pos pänsionam tusunik oma.

Ün soar at vöds ye no äkömons fasilo. Äjafädom setis te nemödikis, se kels poedot lölöfik ba no ödavedon. Ab ilärnom ad zepön valikosi, kelos älofon oki. Dels valik no äbinons leigiko fluköfiks. Atos no äveüton vemo. Te poedots lölöfik äveütons, kelis ökanom lofön diseinü notükam in gaseds literatik. Ästebedom nog dü minuts anik, täno ädeseitom peni e penetabuki, ed ägolom ad slipön. Odelo ölaivobom.

* * *

Ün göd balidsököl älöädom, ämökom janedi pro jiel Julia ed ok it, äluxamom eli smartphone oka demü nunods, ed ädunom spati brefik; atosi äduinom aldeliko. Ven ägekömom, jiel Julia ya imogolof lü bukem, kö ävobof dü del lafik. Kafi ämökom, ini bür okik ägolom, e penetabukili oka ämaifükom ad revidön püliki prodi äsoara.

Sets tel, kelis ipenetom ädelo, no äfrutons. Leno äspiretons omi; no igo ädigädons ad pavotapenön.

Äfronükom flomi oka, ven äküpom, das sets tel pipenülons dis sets omik. Atos penät lönik oma no äbinon. Votan ba ipenon-li bosi ini bukil oma, du äslipom? Atos äjinon binön neluveratik. Jiel Julia no ädunof-la somikosi, e

zu penät no äbinon ofik. Too ösäkom ofe, ven ügekömof zao tü zedel.

Äfikulos ad reidön setis et, ab too äcedom ad letuvön vödemi teföl: EK US BINON-LI? EK ATOSI REIDON-LI?

Bisarö! Ba äbinos cog. Ab plä om te jiel Julia äkanof gebön penetabuki.

Ädeseitom oni. No plu äbinom in ladälod ad revidön prodi pülik äsoara. Ven jiel Julia ägekömof de bukem, äsäkom ofe dö „nüdranan” ini penetabuk okik. Ab ägevof ome fümi, das nosi idunof tefü atos, äsä ya iniludom osi.

Leno ätikoföv ad penön seimikosi ini penetabuk omik. Ab ädelo nek ivisiton onis, klu kin üfo ilonülon-li säkis tel at?

Ästeifülom ad no plu tikön dö dinäd at. Ba gespik balugik ädabinon, kel ödasevädikon tü timül seimik.

Dü ret dela et nos patik äjenon, e büä ägolom lü bed, nog äpenom setis anik ini penetabukil oka, atna ko benosek mödikum, ka tü soar büik. Ba ökanom votükön onis ad sotül balid poedota nulik.

* * *

Tü göd balidsököl ämaifükom penetabuki oka, ed älogom ad nefred okik, das dönu sets anik pipenülons me penät töbo reidovik dis utos, kelosi ipenom ün soar büik.

EK REIDON-LI ATOSI? NEODOB YUFI!

Ädoseitom penetabuki seifölo me däsper. Kin üfo ikanon-li dunön atosi? Ed atos äbinon-li cog? Ud ek jenöfiko äneodon-li yufi? Ön jenet at kikodo ye ägebon-li kosädamedömi nekösömik at? Ba no älabon-li mögis votik? Ab atos äjinon binön nen siäm. Lio üfo ek äkanon-li gebön penetabuki omik ad süükön kupäli omik? Votaflano metod at äbinon dido vobedik, bi lebeg at tefü yuf vo piküpon.

„Logolös atosi naedilo!”, äsagom jiele Julia, ven ägekömof de bukem. „Vemikos.”

Äjedof logedi sui vödem, ämeditof dü pülatimil, ed äsagof: „Kanob tikön dö plän mögik te bal.”

„Soö!”, äsagom ön süpäd. „E kis binon-li atos?”

„Pösod te bal dabinon, kel kanon penön bosi ini penetabuk olik. Teoro id ob kanob-la dunön osi, ab atos no binon jenet. Klu ol binol balikan.”

„Ab atos no binon penät obik”, äprotestom. „E kikodo steifüloböv-li ad süükön küpäli lönik oba, e flagön yufi obe it? Atos üfo binon-li siämik?”

Jiel Julia ätovülof jotis. „Ba no, u no nog ebo anu. Büocedölo, das epenol-li setis at in slip? Atos kanonöv plänön, das no memol osi, e das penät binon so fikulo reidovik.”

„Ekö! Noe binob somnambulan, abi penob in slip”, äsagom. „Binob ‚ghostwriter’ lönik oba. Ag! tikamagot lienetilik kion!”

„Atos mögon, ab no kanob tuvön pläni gudikum.”

„E kisi kluo nu sötob-li dunön?” äsäkom. Pluna änokom sui penetabukil oka, äsva ävilom kleilükön alane, das äleduton lü om, efe te lü om.

Ko namajäst äsagof: „Kikodo no kompenol-li pö dinäd at? Flagom yufi ole. If säkolöv ome, kisi kanol dunön pro om, tän fino valikos oklülikonöv. Ba plän klülik osüükonöv.”

„Ba gidetol“, äsiom. „Atosi odunob. Ba bos oklülädon.”

Atsoaro äpenom setis anik ma kösöm oka, ed äläükom säki: KISI KANOB-LI DUNÖN PRO OL? Täno äseitom bukili sui gul penamataba in bür okik, ed äsäkom ninälo oke, va ökömom-la isio zänodü neit ad penülön gespiki. Täno ägolom lü bed.

„Slipolös gudiko!“, äsagom jiele Julia.

„Slipolös gudiko“, ägespikof. „edunol-li …?” No äfinüköf seti oka.

„Edunob zesüdikosi. Säkob ninälo obe utosi, keli otüvob ogödo”, äsagom.

„No leadolös atosi tupön slipi olik“, äsagof.

„Ba sötol küpedön obi aneito“, äküpetom.

„Atos bo okanonöv tupön slipi oba“, ärepligof.

„Ba omutob fimükön tanamo obi“, ätisagom.

„No kudolös dö utos, kelos ojenon!”, äsagof. „Steifülolös ad labön gudiki takädi neitik!”

„Klüliko gitedol“, äsiom.

* * *

Ün göd sököl äspidom lü bür – ya bü janed – ed älogom ini penetabuk. Dis säk omik: KISI KANOB-LI DUNÖN PRO OL? ek ipenon:

VILOB MOIKÖN ISAO! GA SIO YUFOLÖD OBI!

Äfärmükom bukili ed ägepladon oni. If om it ipenom-la atosi neito, äsä jiel Julia icedof osi, kisi üfo atos äkanon-li sinifön? Kini ösötom-li yufön ad plödikön isao? E de kis-li? E lio-li?

Ägolom lü kvisinöp ed äprimom ad preparön janedi. I jiel Julia äkömof donio. Äkonom ofe utosi, kelosi itüvom.

„Atos ba binon cog“, äsagom. „U träp.”

„Bo seimna oklülikos“, äsagof kafi oka lipölo. „Gevol küpäli tu mödiki dinäde at. No leadolöd tupön benovimi olik! Dunolöd spati e poso penami bosik! Atos lefredükon kösömiko deli pro ol.”

Posä imogolof lü bukem, ästeifülom ad söfölön konsäli ofa, ye no äkanom leküpälön ad poed oka. Adelo no öprodom-la poedoti. Ädunom spati smalik, ävobom bosilo in gad, ädalilom musigi, ab no äfägom ad glömön peneti „nüdranana”.

Nes stebedön soari, äpenom ini bukil: LIO KANOB-LI YUFÖN OLI?

POFÖVOS.

DOG ELAS ‚BASKERVILLES’.

Kapit 8id (fövot).

Binobs mans nemolädik fol pö konöm at, klu kanobs garanön sefi obes, ab koefob, das äbelifob timülis neplidik, ven ätikob dö els ‚Stapletons’. Topätons fagiko mö liöls mödik de yufans seimik: jidünan bal, domadünan bäldik, sör e blod, hikel no binom man vemo nämik. Binonsöv nenyufiks komü däsperan äs kriman di ‚Notting Hill’, üf ninikomöv. Siör: ‚Henry’ kobü ob äkudom tefü stad onsik, e pimobos, das monitanadünan: ‚Perkins’ <

motevomös ad slipön us, ab ‚Stapleton’ ävilom lilön nosi dö atos.

Din binälon in utos, das flen obsik: hibaonül < primom ad dajonön demädi küpovik kol jinilädan obsik. Atos no binon küpädik, bi tim paseton nevifiko pö topil soalaseatik at pro pösod jäfädik, äs om, zuo binof vom vemo jänälik e jönik. Bos vütropik e foginänik komädon pö of, kelos fomon taädi lönöfik leigodü blod koldälik e nefäköfik ofik. Ye hietan i süükom jini lefäkoda lutaetik. Fümo flunom ofi vemo küpidiko, bi äloegob suvo logedön ofi omi, ven äspikof, äsif spetölo lobüli demü utos, kelosi äsagof. Spelob, das bitom plitiäliko kol of. Nid sigik pö logs omik e notod nenmufik pö lips lunedik omik läbinons ko natäl fümälik ä ba sevärik. Cedolöv omi vestigadigädiki.

Älükömom ad visitön hieli ‚Baskerville’ tü del balid ot, e tü göd ebo balidfovik ädugom obis bofik ad jonön obes utöpi, kö konäd dö ‚Hugo’ lesinik niludo isüikon. Atos äbinon lespat lunotü liöls ömik love marädi lü top so glumidik, das on it kanonöv kredidön konoti at. Ituvobs fälidi smalik bevü lubelasömits skerülik dugöli lü top lardik yebagik pebeglofööl nedensitiko fa marädaplans vietik: ‚Eriophorum’. Zänodü top et stons gretik tel älöons: pivorüköls e pijapüköls pö sömitapün somafädo, das älogotons äsvo gulatuts puridik gianik nima seimik mostöfik. Ön tefs valik atos äbaiädon ko jenöp lügadramata vönik. Siör: ‚Henry’ < änitedälom vemo ed äsäkom hiele ‚Stapleton’ mödikna, va voiko kredom mögi vüköma bosa susnatik ini jäf menas. …

LIF.

Fa ‚N. V. Gogol' (se buk: „Larabots”, 1831). Petradutöl fa ‚D. O. Morozov'.

Belödan pöfik däsärta slipölo älogom drimamagodi.

Mel Meditäränik gretik seaton e tenikon, e de flans difik kil äsvo lü lok logedons-la lü on jols lehitik Frikopa labü pams slenik, däsärts nosöfik Süriyänik e jol menagik bundaniko me lebugs fa mel pelabüköl Yuropa.

In gul sus mel nemufik Lägüptän vönik äsvo stanon. Piramids vemo bundanons; granoins ad sfins pebecöpöls logedons me logs gedik; trids nenumovik süikons. Stanon ko logot gravik, pablimon fa el ‚Nile' gretik, lölo pedekon me mals klänöfik e nims saludik. Stanon e binon nemufik äs pebemagivöl, äs mum nedistukovik dub rübikam.

Grikän fredik valaflanio espearükon kolunänis libik. Su Mel Meditäränik nisuls ma num tuvemik dabinons fa bledabimems grünik pebeglofóls; kirfatabim, vitids, figabims mufükons tuigis oksik me mieladav pebegifülölis; kölüms vietik äs blöts jivirgana binons vefafomiks in bimajad magifik, maboinamagots daladöfik äsvo natemons posä peliföfükons dub cid milagöfik, e jemöfiko lelogons nüdi jönik okas; län at fa vitids pevoulöl ko türsuts e köps in nams oka estopon pö danüd lenoidik. Yuniks e lunediks jikultans ko herakrugüls valaflanio efänädöls ön spiret logetofs me logs blägik okas. Rid ad flut peflököl, timpuns, musigöms semikna palogons ko hed len ats etedrilöl. Nafs äs musaks grulons nilü eleäns ‚Rodos' e ‚Corcyra' [nu: Korfeän], leadölo vienön lü stän blegiköl

ön mod lasivik. E valikos blebon nemufik äsvo stadü grav efösiliköl.

Stanon e stäänikon Romän nämädik dub feravafem, koedölo zeilön spedis kobo ad fot sümölis e leadölo nidülön stali tädöl glävas, posä elülulogon glötiko vali me logs oka ed etenükon nami detik oka ko muskuls tenidik. Ab län at binon nemufik, leigoäsä valikos, e no primon ad mufön me koapadils leonasümik.

Lut lölik seana silik estopon löpo ön stad densitöfik e luimülik. Mel Meditäränik gretik leno mufon, äsva regäns valik ekomikons-la pötü lätacödet bü finikam vola.

E Lägüptän spikon, koedölo mufön pamis slenik: lödans kamalänas okik < e koedölo seädön boeligis nadasümik oka: „O pöps! lilolsöd! binob balikan, kel edaseivob e dibäto ebemastob kläni lifa e kläni mena. Val binon van. Lekans binons bapäliks, lejuits binons miserabiks, fam e heroedaduns plu binons miserabikums. Dead, dead bedareigon taledi e meni! Vali dead nosükon, val lifon ad dead. Binos lunüpik, lunüpik jü lelifikam, zuo lelifikam ojenonöv-la föro. Padeimonsöd vips e juits! Bumolöd piramidi nog geilikumi! o men pidabik! ad laidulükön pu nemödo dabini pidabik olik.”

E spikon litik äs sil, äs göd, äs yun, voled klilik Grikänanas, e jinos, äsif pla vöds lebladil ridafluta tonon-la: „Lif ebüojonidon ad lif. Völfolöd lifi olik e ko at völfolöd juitamedis ona! Vali sakrifolöd pro juit! Logolöd! kio notodik e kio jönik valikos in nat binon, kio valikos dajonon baiodi! Valikos dabinon in vol; valikos, kelosi gods dalabonsöv, valikos dabinon in vol; sevolöd ad tuvön atosi. Juitolöd, o laban goda

sümik e pleidik vola! kronülolöd me kvärepa e lorakronül flomi jönik ola! jutolöd me vab, stirölo skilädiko hijevodis pö mätapled glorik. Mögiküno moükolöd lönafrutiäli e dalabiäli de lan libik e pleidik ola! Cid, palät e ridaflut pebüojonidons ad bitön äs söls ä reigans vola, e jön ad bitön äs läd ä reigan onas. Züükolöd hedi e vitidatuigis züi kap benosmelotilabik ola e züi kap jönik jikompenana jemöfik ola. Lif ebüojonidon ad lif, ad juit — so skilolöd ad digädön juiti!”

E Romän me feracans petegöl spikon, dajoikülölo spedis nidülöl kobo ad fot sümölis: „Edaseivob kläni menalifa. Taked binon bapälik pro men; nosükon oni ninälü on it. Mafäd lekanas e juitas smalon pro lan. Juit binälon in desir gianagretik. Lif pöpas e mena binon nestümabik nen heroedaduns famaliegik. Glori, glori ledesirolöd! o men! Ön pülsif lefreda nesagovik, ön stad pesudüköl dub tonod feravafema flapöl, jutolöd su jeläds pekoboyümöl legionas komipiälik! Va lelilol-li, vio volanef lölik ekobikon lo futs olik e dajoikülölo spedis ekoboyumikon ad jafädön vokädi bal? Va lelilol-li, vio nem olik pataeton kodü dred pö muds pöpatribütas in finod taleda lödölas? Pö valikos, kelos binonöv ninü portat logama olik, koedolöd tonön nemi olik. Laidulo steifolöd ad mödikumos; leigoäsä vol binon nenmiedik, so desir i no pamiedöfükon. Binölo sovadik e sevärik, fovo ed ai fovikumo dagetolöd komipo taledi — fino okonkerol süli.”

Ye Romän estopedon ed elüodükon nämöfo logis kvilapleidälik oka äl lofüd. Grikän vomöfik id elüodükon äl lofüd logis jönik oka luimöfikis sekü juit; Lägüptän elüodükon äl lofüd logis trubik ä nenkö

likis oka.

Us tail binon stonagik; pöp paludigidon; vilagil no menagik miedon lubelis nosöfik, semikna ä nenomöfiko pedistöfükölis dub figabim esägiköl. Pödü kiud lövik e vorädik jicuk stanof. Hicil änu pemotöl seatom in krib; love om mot nendodik ebiegädof e logedof omi me logs me drens fulöls; sus om löpo len sil stel bleibon stebön ed elitükon voli lölik me lit milagik.
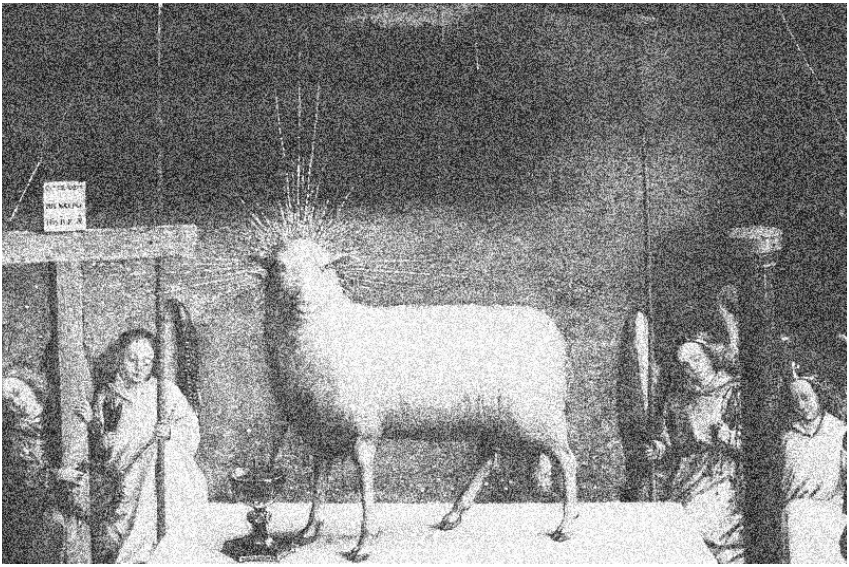
Lägüptän vönik me hieroglifs pezüöl äsvo ereafon ad letikön, koedölo lövikön piramidis oka mögiküno löviko; Grikän jönik äsvo elogedon naedilo ön nentaked; Romän äsvo elüodükon donio logis oka äl speds ferik oka; äsvo enilikon ad dalilön küpälo lili oka Siyop gretik ko pöps galedanas; äsvo ebiegädon eled Ararat: ruröletan voik vönik at taleda…